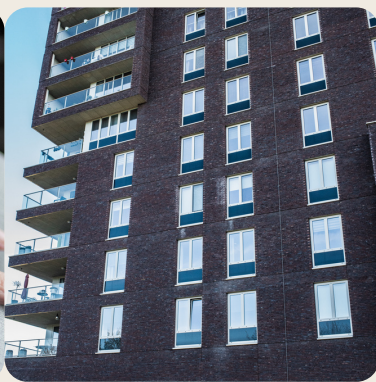

SAMEN BOUWEN

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER OOSTERHOUT

- 1. We bouwen 3.000 extra woningen tot 2030 én laten de natuur groeien, door hoogbouw aan het kanaal en vitale, groeiende dorpen;**
- 2. Duurzaamheid met draagvlak, innovatie in plaats van grootschalige oude technologie;**
- 3. Veiligheid op straat en in de buurt is een voorwaarde om je thuis te voelen en veilig op te groeien;**
- 4. Een sociaal sterk Oosterhout waarin mensen in de buurt elkaar kennen en vrijwilligers alle steun krijgen;**
- 5. Preventie t.a.v. jeugdzorg en de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), spoedeisende zorg plus, één aanspreekpunt voor multi-problematiek;**
- 6. Een mobiliteitsplan voor elke (nieuwe) wijk en elk industrieterrein dat knelpunten duurzaam oplost en de luchtkwaliteit verbetert;**
- 7. Cultuur voor jong en oud, bescherming en herstel van cultureel(-religieus) erfgoed en een wijkmakelaar die oog heeft voor het dorp: de dorpsmakelaar;**
- 8. Agrarisch perspectief in de gemeente Oosterhout;**
- 9. Sterke, lokale ondernemingen met een hoge mate aan diversiteit;**
- 10. Kwalitatief goede onderwijshuisvesting die goed en veilig bereikbaar is;**
- 11. Een gemeente die dienstbaar is aan zijn inwoners en de menselijke maat hanteert.**

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER OOSTEIND

1. **Akkoord op het plan “het Dorpshart” en het dorpsplan, waardoor het cultureel(-religieus) erfgoed behouden kan blijven;**
2. **Bouw van woningen gecombineerd met groei van de natuur en recreatie;**
3. **Ontwikkeling van Oosteind met oog voor recreatie en natuurbehoud;**
4. **Langjarig perspectief voor en behoud van (innovatieve) agrarische activiteiten.**

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER DORST

1. **Een dorpsplan (masterplan) waarin vastgroeien aan Breda en Tilburg wordt vóórkomen, met ruimte voor ouderen én jongeren;**
2. **Bouw van woningen in Dorst-zuid met oog voor de natuur;**
3. **Ontwikkeling van Seters als recreatiegebied door onderzoek naar heropening van natuurbad Surae, een vitaal dorpsleven en ruimte voor horeca in Dorst;**
4. **Een oplossing voor de drukke rijksweg zodanig dat het dorpshart rondom de kerk terugkeert bijvoorbeeld door een extra ontsluitingsweg in Dorst-zuid;**
5. **Voldoende kwalitatieve voorzieningen zoals een nieuw basisschoolgebouw.**

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER DEN HOUT

- 1. Akkoord op dorpsplan en daarmee het behoud van cultureel(-religieus) erfgoed;**
- 2. Een visie op de ontwikkeling van het gebied rond Houtse Meer en Markkanaal als recreatiegebied rekening houdend met bestaande toezeggingen;**
- 3. Langjarig perspectief voor en behoud van (innovatieve) agrarische activiteiten.**

INHOUD

SAMEN BOUWEN.....	6
WONEN EN WELBEVINDEN.....	7
DUURZAAMHEID MET DRAAGVLAK.....	9
SOCIAAL STERK.....	11
EEN VEILIGE GEMEENTE.....	13
ZORG VOOR OOSTERHOUT.....	15
MOBILITEIT VOOR DORP EN WIJK.....	17
CULTUUR EN RECREATIE VOOR IEDEREEN.....	19
AGRARISCH PERSPECTIEF.....	21
STERKE, LOKALE ONDERNEMINGEN.....	22
ONDERWIJS EN ONTWIKKELING.....	24
EEN DIENSTBARE GEMEENTE.....	26

SAMEN BOUWEN

Het CDA Oosterhout is een lokale partij met een landelijk en Europees netwerk. Wij zijn er voor de inwoners van de gemeente Oosterhout. Wij willen samen met die inwoners bouwen aan een betere, mooiere en duurzame gemeente.

De gemeente Oosterhout staat voor grote uitdagingen. Het CDA Oosterhout wil bouwen aan woningen, bouwen aan een sociale gemeenschap, bouwen aan duurzaamheid en leefbaarheid in de stad en het buitengebied.

Wij willen dat doen vanuit het maatschappelijke middenveld: burgers en maatschappelijke (en religieuze) organisaties die samen de schouders eronder zetten. Wij geloven in een overheid die zij-aan-zij met burgers staat. Wij geloven in de mens en zijn inzet van talenten voor de samenleving. Wij bouwen niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze (klein)kinderen en passen goed op ons (natuurlijke) erfgoed: Oosterhout en zijn kerkdorpen.

We gaan voor een lokale lijn. Wij zitten niet in Den Haag.

WONEN EN WELBEVINDEN

Ruimte, natuur, een gezellige, actieve stad en de goede bereikbaarheid maken Oosterhout en zijn kerkdorpen tot een mooie plek om te wonen en te werken. Het CDA wil dit behouden en een bijdrage leveren aan het woningtekort. Tegelijkertijd is het woningaanbod niet passend voor de veranderende samenstelling van de Oosterhoutse bevolking. Hoogbouw (tien lagen of meer) is eigenlijk niet in beeld geweest de afgelopen jaren terwijl dit wel een oplossing kan zijn voor bepaalde doelgroepen.

- Oosterhout moet een brede familiestad worden met voldoende sociale woningbouw en een sterk middensegment waarin gezinnen, jongeren en ouderen een betaalbare woning kunnen vinden;
- Het CDA wil dat Oosterhout de komende acht jaar 3.000 woningen bouwt bovenop wat al bestemd is of concreet verzocht (te bestemmen binnen 3 jaar), waarvan tweederde grondgebonden;
- Er zal voor ongeveer 500 woningen ruimte worden gegeven in de kerkdorpen door realisatie van de dorpsplannen. In deze dorpsplannen mogen ouderen én jongeren niet worden vergeten;
- De randvoorwaarden die we aan nieuwe wijken stellen zijn: ruim opgezet, groen met oog voor biodiversiteit, thuiswerkplek, één brandstofauto (dus genoeg laadpalen), aardgasvrij (met aansluitoptie), meer natuur, kortom: een klimaatneutrale en energiezuinige wijk met goede luchtkwaliteit en een gezond leefklimaat;
- 1.000 woningen zullen d.m.v. hoogbouw worden gerealiseerd, met name langs de kanaalzone, rekening houdend met (extra) ecologische verbindingzone(s);
- De randvoorwaarden ten aanzien van de hoogbouw zijn: beter en uitgebreider OV, maximaal één parkeerplek, aardgasvrij, voor starters, mensen met een beperking én senioren, gespreid sociaal, geen nieuwe hoogbouw nabij en/of in het centrum;

- Het CDA zet in op innovatieve woonvormen van de 21ste eeuw voor ouderen bijvoorbeeld met hoogbouw of (agristedelijke) hofjes, kortom: betaalbare en comfortabele woningen voor ouderen gecombineerd met een passend innovatief zorgaanbod;
- Ouderen blijven zolang mogelijk thuis en de gemeente ondersteunt de initiatieven op het gebied van innovatieve ouderenzorg;
- Jongeren kunnen in Oosterhout een betaalbare (starters)woning vinden waarbij ook naar innovatieve woonvormen wordt gekeken;
- Er komen meer innovatieve woonvormen voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben met een mogelijkheid voor 24/7 verzorging;
- Aanstellen van een stadsbouwmeester die aandacht heeft voor de bescherming van het wijkaanzicht;
- Vergroening van de stad, bijvoorbeeld door beperken en uiteindelijk uitfasen van het verkeer in de Ridderstraat en de creatie van één park nabij het centrum, van heuvel tot en met slotjesveld, van keiweg tot bouwlingstraat;
- Uitbreiding van de natuur, verbinden en versterking van de natuurgebieden in Oosterhout en zijn kerkdorpen bijvoorbeeld door aanleggen van bos, park of extra ecologische verbindingszones;
- Aanpak van knelpunten t.a.v. geluidsoverlast en luchtkwaliteit;
- Een Wethouder van Zingeving en Welbevinden die bouwt aan een dienstbare gemeente en een sociaal sterk Oosterhout, waarin inwoners zich thuis voelen en de onderlinge verbondenheid groot is.

DUURZAAMHEID MET DRAAGVLAK

De gemeente Oosterhout wil graag een duurzame gemeente zijn. Dit kan niet zonder voldoende draagvlak bij de inwoners. Daarnaast moet het voor de burgers en toekomstige generaties betaalbaar zijn. De ontwikkelingen van vandaag worden snel ingehaald door de werkelijkheid van morgen. Het CDA wil goed doordachte keuzes met een langjarig perspectief.

- Het uitgangspunt van het CDA is dat er een balans moet zijn tussen mensen, planeet en profijt;
- Het CDA wil betaalbare duurzaamheid waar voldoende draagvlak voor is;
- Duurzaamheid moet een verdienmodel hebben of tenminste kostendekkend zijn; een bestaan door subsidie is op zichzelf niet duurzaam;
- De gemeente moet bijdragen aan het maken van de verbinding tussen burgers, ondernemers en deskundigen om gezamenlijk oplossingen te vinden;
- Duurzaamheid betekent ook: versterking van de natuur, open ruimte en de agrarische sector;
- Het CDA zet in op innovatie in plaats van grootschalige toepassing van oude technologie;
- Het CDA wil dat zonnepanelen bij voorkeur op daken worden geplaatst;
- Het CDA wil geen nieuwe zonneweides en alleen windmolens waar bewoners er geen tot weinig last van hebben;
- De “Zonneladder” wordt gevolgd, wat bijvoorbeeld betekent dat je geen agrarisch land gebruikt voor zonneweides;
- Het CDA gelooft in een energiecollectief van ondernemers;
- Het CDA gelooft in burgerparticipatie in de vorm van initiatieven vanuit de samenleving waarbij de gemeente actief ondersteunt;

- De transitie naar aardgasvrije wijken begint klein, met quick wins en betaalbare, economische oplossingen die niet ten laste gaan van sociale woningbouw of een hogere huur;
- De burger wordt actief door de gemeente geïnformeerd over de mogelijkheden om te verduurzamen;
- De gemeente ondersteunt innovatie, met geld en regelruimte waarmee nieuwe duurzame ontwikkelingen in Oosterhout een plaats krijgen;
- Klimaatverandering vraagt klimaatadaptatie in de vorm van uitbreiding van de natuur, biodiversiteit en water, verbinden en versterking van de natuurgebieden in Oosterhout;
- De groene ruimte in de stad blijft behouden en wordt uitgebreid;
- De luchtkwaliteit in de gemeente Oosterhout is matig. Het CDA wil dat de gemeente onderzoekt wat hiervan de oorzaken zijn, wat hieraan te doen is en wil verbetering zien in de komende bestuursperiode.
- Het aantal elektrische fietsen is fors toegenomen in de afgelopen jaren. Oosterhout moet aansluiten bij deze ontwikkeling door de realisatie te bevorderen van overdekte snelfietspaden (met zonnepanelen) naar Breda, Tilburg, Raamsdonksveer en Dongen die geschikt zijn voor verkeer ten behoeve van woon-werk, school en recreatie..

SOCIAAL STERK

Het CDA laat zich inspireren door het christelijk-sociaal gedachtengoed met ruimte voor ieders eigen levensovertuiging. Het CDA vindt dat zingeving en welbevinden belangrijk zijn in de samenleving. Het leven krijgt zin en wint aan betekenis wanneer mensen samen werken, samen sporten, samen genieten, kortom samen leven. Normen en waarden zijn daarnaast van belang om een leefbare stad te blijven waarin iedereen zich thuis voelt. De onderlinge verbondenheid in wijken van Oosterhout moet worden bevorderd en waar mogelijk mag de gemeente zich inzetten om zingeving bespreekbaar te maken en welbevinden van inwoners te bevorderen.

- De sociale kaart van Oosterhout wordt bijgewerkt, waardoor zorgverleners makkelijk vindbaar zijn en de sociale problematiek van Oosterhout inzichtelijk wordt;
- De gemeente Oosterhout steunt vrijwilligerswerk door ruimhartig locaties en faciliteiten ter beschikking te stellen;
- Het CDA wil dat de gemeente aandacht besteedt aan de jonge vrijwilligers in Oosterhout, door het stellen van een positief voorbeeld;
- Ook worden zoveel mogelijk drempels zoals vergunningen weggenomen voor vrijwilligers en burgerinitiatieven; hierin heeft de wijkmakelaar een belangrijke rol;
- In een leefbare stad gaan de bewoners fatsoenlijk met elkaar om. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om normen en waarden, maar ook als het gaat om rechtvaardigheid en wederzijds begrip;
- Waar mogelijk zet de gemeente zich in om bewoners bewust te maken van hun stad, hun burens en de mooie vrijwilligersinitiatieven die worden en zijn ontplooid, kortom: de gemeente zet zich in voor de versterking van het maatschappelijke middenveld.

- Het maatschappelijke middenveld wordt versterkt door locaties, vergunningen en middelen ruimhartig ter beschikking te stellen ten behoeve van het algemeen nut aan de buurtvereniging, het burgerinitiatief en andere initiatieven van maatschappelijke (en religieuze) organisaties;
- De gemeente zet zich in om de onderlinge verbondenheid in wijken en buurten te verbeteren bijvoorbeeld door woningen met een hoge “doorstroom” te verbeteren zodat mensen langer blijven;
- De gemeente gaat onderzoeken of het mogelijk is beschermd werk te laten plaatsvinden in kleinschalige sociale werkplaatsen met deskundige begeleiding;
- Toegankelijkheid van onze stad is van groot belang, niet alleen door onze gemeente letterlijk laagdrempelig te maken voor bijvoorbeeld rolstoelen maar ook door openbaar-toiletvoorzieningen in het centrum;
- Het leven krijgt zin en wint aan betekenis wanneer mensen samen werken, samen sporten, samen genieten, kortom samen leven. Daarnaast mag van de gemeente worden verwacht dat deze de randvoorwaarden schept voor het welbevinden van de inwoners van Oosterhout. Dat gaat verder dan materiële noden. Nabijheid en vertrouwdheid zijn sleutelwoorden voor de gemeentelijke dienstverlening. De stad Oosterhout of ons kerkdorp moet voelen als ons thuis. Daarom wil het CDA een wethouder van Zingeving en Welbevinden die zich verantwoordelijk voelt voor de onderlinge verbondenheid in onze gemeente en die ervoor zorgt dat de gemeente de menselijke maat hanteert. Deze wethouder voelt zich ook verantwoordelijk voor de versterking van het maatschappelijke middenveld en draagt er zorg voor dat iedereen kan deelnemen aan de (sport)activiteiten in onze gemeente.

EEN VEILIGE GEMEENTE

De stad Oosterhout en de kerkdorpen zijn ons thuis. Veiligheid op straat en in de buurt zijn een voorwaarde om je thuis te voelen als inwoner van de gemeente Oosterhout. Integrale veiligheid en bestrijding van (ondermijnende) criminaliteit blijven van groot belang om samen te kunnen leven in onze gemeente en onze (klein)kinderen veilig en in vrijheid te laten opgroeien.

- Verkeersknelpunten worden bekeken vanuit veiligheidsoptiek. Daarbij is het uitgangspunt dat (jonge) kinderen veilig naar school moeten kunnen;
- Veiligheid voor de inwoners van de gemeente Oosterhout betekent ook dat veilig deelgenomen kan worden aan de (sport)activiteiten van onze stad door jongeren én ouderen;
- Veiligheid betekent ook dat de gemeente actief (ondermijnende) criminaliteit bestrijdt;
- Het CDA Oosterhout onderschrijft de onderstaande uitgangspunten van het Manifest Ondermijnende Criminaliteit wat Oosterhout heeft ondertekend:
  - o Pak en pluk criminelen;
  - o De risico-opbrengstenverhouding moet drastisch veranderen zodat beginnende criminelen worden afgeschrikt;
  - o Inwoners zijn essentieel bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Zonder hen slaagt deze aanpak niet;
- Er wordt actief gehandhaafd op drugs, zowel op handel als gebruik, waarbij wordt vermeden dat grote-stedenproblematiek, zoals drugsgebruik, verpaupering en lage onderlinge verbondenheid in de buurt, in Oosterhout (nog verder) wortel schiet;
- Er wordt gehandhaafd op degenen die drugshandel faciliteren, zoals aangedragen door het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC). Hiervoor wordt actief gebruik gemaakt van de bevoegdheden die de burgemeester heeft;

- Er wordt door de gemeente actief samengewerkt met OM, politie en RIEC om het de onderwereld in Oosterhout zo moeilijk mogelijk te maken;
- Overlast door jongeren wordt bestreden door aan de ene kant de oorzaken aan te pakken in samenwerking met gezin, familie, buurt, scholen en culturele instellingen maar aan de andere kant niet te schromen gebruik te maken van de beschikbare bevoegdheden waarbij overlastgevers (en hun ouders) in de portemonnee worden geraakt;
- Geen coffeeshop in Oosterhout;
- Geen verbouwing van wiet.

ZORG VOOR OOSTERHOUT

De zorg in Oosterhout is divers en soms onoverzichtelijk. Dat kan anders. Jeugdzorg en WMO kunnen anders worden benaderd, om de problematiek het hoofd te bieden. Daarnaast moet de Oosterhouter relatief ver rijden voor de spoedeisende zorg. Het CDA wil hier iets aan doen.

- Het CDA wil dat doorlooptijden van procedures om de juiste zorg te vinden en te krijgen zo kort mogelijk zijn;
- Het CDA wil één aanspreekpunt t.a.v. procesbegeleiding voor mensen met multi-problematiek, ook preventief;
- Het CDA wil dat zorg dichtbij en toegankelijk is, voor iedereen;
- Het CDA gelooft in een samenleving waarin mensen voor elkaar opkomen en zorgen:
  - Er komt gemeentelijk beleid dat zich specifiek richt op het versterken van de samenleving in de zin van de onderlinge verbondenheid van inwoners;
  - Wijkteams zoals buurtpreventie krijgen actieve ondersteuning bij het organiseren van activiteiten gericht op versterking van die onderlinge verbondenheid en preventie;
  - De gemeente is de verbindende schakel tussen de vele welzijnsorganisaties in de gemeente Oosterhout;
- De gemeente Oosterhout gaat actief aan het werk met preventieve integrale jeugdzorg en neemt oorzaken in plaats van symptomen weg. Concreet betekent dit:
  - Één gezin, één plan, één (inhoudelijk) adviseur;
  - (Psychologische) problematiek wordt aangepakt door een multidisciplinair team van deskundigen en jongerenwerkers;
  - Aanbieden van opvoedkundige (pedagogische) ondersteuning voor ouders en docenten;
  - Integrale vroeghulp en focus op oplossingen, niet op labeltjes;

- Opstarten van verschillende pilots (o.a. sociaal wijkteam, JGZ) om de beste aanpak te vinden, waarbij het duidelijk is dat een 100% score niet altijd lukt;
- De uitvoering van de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) verbeteren door mensen in hun kracht te zetten, van “recht” naar noodzaak:
  - Preventie in de breedste zin krijgt meer aandacht. Bijvoorbeeld door een signaal-loket te openen waar inwoners hun zorgen laagdrempelig kunnen delen;
  - Preventie-activiteiten worden gestimuleerd. Bijvoorbeeld door voorlichting t.a.v. levensstijl en voeding, sportprogramma's, bestrijding van eenzaamheid;
  - Levensloopbestendige woningen (koop en huur) maken dure (bouwkundige) aanpassingen in het kader van de WMO goedkoper of overbodig;
- De medische zorg in Oosterhout is goed, maar kan nog beter. Het CDA wil dat de gemeente zich hiervoor inzet door:
  - De (poliklinische) behandelingen te combineren met de uitgifte van medische (hulp)middelen;
  - Te streven naar zorgcentra in de wijk, waarin fysio, tandarts, apotheek, huisarts, etc. worden gecombineerd;
  - De randvoorwaarden te scheppen om spoedeisende zorg plus mogelijk te maken in Oosterhout bijvoorbeeld door een gezamenlijke spoedpost, open 24/7, waar bijvoorbeeld observatie, laboratorium en röntgen beschikbaar zijn;
  - Dat zoveel mogelijk vrouwen in Oosterhout kunnen bevallen bijvoorbeeld door te onderzoeken of de opening van een geboortekliniek of kraamhotel tot de mogelijkheden behoort;
  - Dat er in Oosterhout een hospice-voorziening beschikbaar komt.

MOBILITEIT VOOR DORP EN WIJK

Oosterhout is in de loop der jaren snel gegroeid. De investeringen in de infrastructuur zijn hierbij achtergebleven wat tot knelpunten heeft geleid. Het CDA is ervan overtuigd dat “groot” en regionaal moet worden gedacht om de toekomstige groei van Oosterhout aan te kunnen, waarbij opoffering van natuur en landschap gecompenseerd moet worden en de luchtkwaliteit beter moet worden.

- Oosterhout blijft toegankelijk;
- Er wordt “groot gedacht”; we bouwen voor een stad van minimaal 70.000 inwoners waarbij we klaar zijn voor toekomstige en voorzienbare groei tot en met 2030. Hierbij wordt het landschap zoveel mogelijk ontzien, bijvoorbeeld door het combineren van infrastructuur. Natuurverlies wordt altijd gecompenseerd in de wijk waar het optreedt;
- Elke (nieuwe) wijk en dorp in de gemeente Oosterhout krijgt een eigen mobiliteitsplan 2030;
- Elke nieuwe uitbreiding van het aantal woningen of van bedrijfsactiviteiten wordt vooraf getoetst aan dit mobiliteitsplan;
- Belangrijke eisen hieraan: verkeersveiligheid voor elke weggebruiker, goede doorstroming, voldoende parkeerplaatsen, beschikbaarheid openbaar vervoer (OV) en luchtkwaliteit;
- Al deze deelplannen tellen op tot een integraal mobiliteitsplan 2030 voor de hele gemeente waarin, na een grondig onderzoek naar nut en noodzaak, huidige en toekomstige knelpunten van financiële dekking worden voorzien. De investeringen worden zoveel mogelijk gespreid om lastenverhoging voor de inwoners te vermijden;
- Logistieke bedrijvigheid levert een belangrijke bijdrage aan de Oosterhoutse economie, maar leidt ook tot veel ruimtebeslag, verminderde luchtkwaliteit en volle wegen. Het CDA Oosterhout zet daarom in op vervoer per schip, elektrisch rijden en op minder

ruimte-intensieve dienstverlening, zoals de ICT-sector of zakelijke dienstverlening;

- Hoogbouw kan alleen in combinatie met beter en uitgebreider OV;
- Nieuwe grondgebonden woningen bieden plaats aan maximaal één auto o.b.v. fossiele brandstoffen en er komen voldoende laadpalen;
- Het aantal elektrische fietsen is fors toegenomen in de afgelopen jaren. Oosterhout moet aansluiten bij deze ontwikkeling door de realisatie te bevorderen van overdekte snelfietspaden (met zonnepanelen) naar Breda, Tilburg, Raamsdonksveer en Dongen die geschikt zijn voor verkeer ten behoeve van woon-werk, school en recreatie;
- Het CDA is voor aansluiting van de Lage Molenpolderweg op de Bredaseweg als tijdelijke maatregel totdat een ambitieus integraal mobiliteitsplan voor Oosterhout is opgesteld. Deze aansluiting vergt extra maatregelen voor de bewoners om overlast tot een minimum te beperken;
- Een oplossing voor de drukke rijksweg zodanig dat het dorpshart rondom de kerk terugkeert bijvoorbeeld door een extra ontsluitingsweg in Dorst-zuid;
- Het CDA wil dat heel Oosterhout en de kerkdorpen goed bereikbaar zijn per (elektrische) fiets, met name ook de nieuwe wijken en industrieterreinen.

CULTUUR EN RECREATIE VOOR IEDEREEN

De culturele kaalslag van de coronatijd moet worden teruggedraaid. Oosterhout dient oog te hebben voor zijn culturele erfenis en huiseigenaren actief ondersteunen bij restauratie en behoud van een (gemeentelijk) monument. Daarnaast kan nog veel worden gedaan om het recreatieve aanbod te vergroten.

- Bij gebouwen van vóór 1940 wordt gedacht in mogelijkheden, niet aan sloop;
- De gemeente Oosterhout draagt financieel bij aan de meerkosten van het behoud van de gemeentelijke (Rijks)monumenten;
- De gemeente zet zich in voor het behoud van het cultureel(-religieuze) erfgoed;
- Bij de bouw van nieuwe woningen worden de historische contouren van kavels gevolgd en zichtbaar gemaakt;
- Oosterhout zet zich in voor het herstel van het aanzicht van de historische binnenstad door de overgebleven gebouwen en gevels te beschermen en waar mogelijk moderne gevels te laten vervangen door de oorspronkelijke historische gevels; hierbij wordt ook aandacht gegeven aan de wenselijkheid van luifels;
- Oosterhout stelt een stadarcheoloog aan die budget krijgt voor drie grote onderzoeken per jaar waarmee de erfgoedkaart nader kan worden ingevuld;
- Archeologische vondsten uit de gemeente Oosterhout worden in context en met uitleg geëxposeerd en zijn onderdeel van een historische route;
- De gemeente stimuleert het culturele aanbod, voor en door Oosterhouters, wat jong en oud, jongeren en gezinnen, aanspreekt;
- Ondernemers, bewoners en experts krijgt de gemeente aan tafel om het (historische) culturele en culinaire aanbod te integreren; het aanstellen van een nachtburgemeester of een cultuurprins mag zeker worden overwogen;

- Minder “populaire” culturele uitingen mogen worden gesubsidieerd om te zorgen dat het aanbod wordt verbreed. Burgerinitiatieven hebben hierbij de voorkeur;
- Ter vervanging van de wijkmakelaar komt er een dorpsmakelaar die oog heeft voor het bijzondere karakter van een dorp;
- Ontwikkeling van Seters als recreatiegebied door onderzoek naar heropening van natuurbad Surae, een vitaal dorpsleven en ruimte voor horeca in Dorst;
- Een visie op de ontwikkeling van het gebied rond Houtse Meer en Markkanaal als recreatiegebied, rekening houdend met bestaande toezeggingen;
- Ontwikkeling van Oosteind met oog voor recreatie en natuurbehoud;
- Waar de gemeente dit kan, wordt het volksfeest Carnaval gestimuleerd;
- De gemeente erkent dat de Christelijke feestdagen van groot belang zijn en ondersteunt de organisaties die hier invulling aan geven;
- Er komen rond de kerkdorpen wandel- en fietsroutes, die gebruik maken van de historische infrastructuur, waterlopen, randen van percelen of gaan over weilanden; de gemeente initieert gesprekken hierover met eigenaren en wandelverenigingen;
- Er komt een visie op het toeristisch aanbod waarbij de vergrijzing wordt verzilverd, jonge gezinnen worden aangetrokken en wordt gekeken naar huisvesting, in het bijzonder naar de wenselijkheid en locatie van campings i.r.t. alternatieven;
- Het streekdialect is aan het verdwijnen. De gemeente zet zich ervoor in om het lokale dialect als cultuurgoed te bewaren (zie ook Meertens Instituut) voor de stad Oosterhout en zijn kerkdorpen.

AGRARISCH PERSPECTIEF

De agrarische sector staat onder druk, maar Oosterhout heeft ruimte om (neven)activiteiten te laten groeien en langjarig perspectief te bieden.

- Het CDA Oosterhout onderschrijft de volgende uitgangspunten uit de landbouwvisie van het landelijke CDA:
  - Van regelzucht naar ademruimte;
  - Van marktwaarde naar maatschappelijke waarde;
  - Van bodemuitputting naar bodemgezondheid;
- Hoewel het agrarische grondbeslag zal verminderen door o.a. woningbouw, streeft Oosterhout naar langjarig perspectief voor ondernemers;
- De gemeente zal dit perspectief faciliteren door vergunning op het bouwblok makkelijker toe te staan;
- Agrarische ondernemers worden waar mogelijk ondersteund en krijgen een wethouder of topambtenaar met agrarische affiniteit die agrarische zaken behartigt;
- De gemeente zal actief (beginnende) agrariërs steunen;
- Aan de randen van Oosterhout (Willemspolder, Oranjepolder, Houtse Akkers, etc.) komt ruimte voor innovatieve groei;
- Er komt verruiming van de mogelijkheden tot neveninkomsten voor agrariërs. Hierbij wordt gedacht aan gerelateerde activiteiten zoals natuur- en bosbeheer, ambachtelijke productie, huisverkoop van agrarische producten of andersoortige afgeleide agrarische activiteiten;
- Een agrarisch landschap is een open landschap. Nieuwe kassenbouw heeft niet de voorkeur.

STERKE, LOKALE ONDERNEMINGEN

Sterke ondernemingen zijn niet alleen voor de economie van belang, maar ondersteunen allerlei activiteiten in en rondom Oosterhout. In deze periode na corona maakt het CDA zich sterk voor ondernemingen en herstel van de binnenstad.

- De gemeente Oosterhout stelt zich ruimhartig op ten aanzien van vergunningen (voor evenementen) en houdt de belastingen in vergelijking met de omliggende steden laag;
- Grote winkelketens en horecaketens worden getolereerd; innovatieve, kleine en startende (horeca-)ondernemers worden ondersteund met advies en locaties waarbij oog is voor diversiteit;
- Er komen twee locaties waarin kleine startende ondernemers voor een klein bedrag ruimte kunnen huren om hun onderneming te starten: het starterscentrum waarbij in of nabij het centrum een locatie komt ten behoeve van beginnende ondernemers in de detailhandel of horeca en op één van onze industrieterreinen een locatie komt waar technische ondernemingen kunnen starten met een klein kantoor, werkplaats en parkeerplaats;
- Met bestaande Oosterhoutse brouwers en hobbybrouwers wordt in gesprek gegaan of een stadsbrouwerij levensvatbaar is die de verkoop van kleine hoeveelheden speciaalbier mogelijk maakt;
- De mogelijkheden worden verruimd om te ondernemen vanuit huis bijvoorbeeld door een tijdelijke ontheffing;
- Ondersteuning voor jongeren om een onderneming te starten met een starterskrediet voor innovatie met een goed plan;
- Oosterhout zet in op innovatieve dienstverlenende bedrijven die niet vervuilend zijn en weinig ruimte innemen wanneer het gaat om nieuwe vestiging;
- Thuiswerken wordt veel gebruikelijker dus natuur en horeca om de hoek worden nog belangrijker; de gemeente biedt ruimte aan kleine ondernemers om bijvoorbeeld een koffientje te beginnen in de wijk;

- Oosterhout denkt vooraf na over de sectoren en bedrijvigheid die het graag wil zien en nodigt dat soort bedrijven uit om zich te vestigen in Oosterhout; hierbij wordt gekeken naar meer diversiteit in de activiteiten en ontubbeling;
- Vele Oosterhouters werken niet bij in Oosterhout gevestigde bedrijven. Bij de vergunningverlening moet de gemeente oog hebben voor de talenten en opbouw van de huidige beroepsbevolking zodat die de kans krijgt om in Oosterhout te wonen en te werken;
- Ondernemingen werken in Oosterhout samen t.a.v. duurzaamheid maar ook t.a.v. het organiseren van evenementen waarbij risico's worden gedeeld;
- Ondernemen in Oosterhout betekent ook bijdragen aan het maatschappelijke middenveld. De gemeente mag een moreel appèl doen op ondernemers door bijvoorbeeld een positief voorbeeld te stellen;
- Er komt één gemeenteloket voor en door ondernemers met speciale aandacht voor beginnende ondernemers.

ONDERWIJS EN ONTWIKKELING

Het CDA Oosterhout onderschrijft vanzelfsprekend dat onderwijs voor kinderen van groot belang is, voor onze toekomst en onze samenleving. De huisvesting van onderwijsinstellingen in onze gemeente moet voldoen aan huidige eisen en eventuele knelpunten moeten worden opgelost. Iedereen in Oosterhout moet de kans krijgen om zich te ontwikkelen, zodanig dat samen leven en werken in onze samenleving mogelijk is.

- De onderwijshuisvesting van met name de basisscholen moet worden onderzocht op knelpunten en toekomstbestendigheid;
- Dit onderzoek moet leiden tot een visie Onderwijshuisvesting 2030 die voorzien is van langjarige financiële dekking;
- Het CDA vindt van belang dat multifunctionaliteit (bijvoorbeeld zorg-school-combinaties) en (verkeers)veiligheid voldoende aandacht krijgen bij onderwijshuisvesting; een belangrijk aandachtspunt is ook de bereikbaarheid per fiets en te voet van een schoolgebouw in de wijk;
- Speciale aandacht moet er zijn voor de bouw van nieuwe schoolgebouwen in de groeiende dorpen, zoals in Dorst, en nieuwe wijken alsmede de luchtkwaliteit op scholen;
- Voor zover de gemeente hier invloed op heeft, moedigt de gemeente een school aan om gericht te zijn op integratie en het onderwijzen van leerlingen zodanig dat een plaats in de Nederlandse maatschappij niet van afkomst maar van inzet afhangt;
- De gemeente zal gezinnen en leerlingen ondersteunen, bijvoorbeeld met cursussen om laaggeletterdheid of digitaal analfabetisme te beperken of voorkomen;
- Wie in Oosterhout woont, spreekt de Nederlandse taal of wordt hierin onderwezen zodanig dat samen leven en werken in de onze samenleving mogelijk is;
- Het CDA wil onderwijsmogelijkheden voor senioren in Oosterhout;

- Het CDA wil dat de leerlingen van de scholen in Oosterhout maatschappelijke (snuffel)stages lopen bijvoorbeeld binnen ambachtelijke en technische bedrijven (bijvoorbeeld i.s.m. JINC) of bij vrijwilligersorganisaties;
- Culturele uitwisseling tussen verschillende bevolkingsgroepen is van groot belang om het wederzijds begrip te vergroten en de onderlinge verbondenheid te vergroten; de gemeente zet zich in voor die uitwisseling door de verschillende maatschappelijke (en religieuze) organisaties aan tafel te brengen;
- Het CDA gelooft dat samen sporten van groot belang is voor een sociale maatschappij, gezondheid en de persoonlijke ontwikkeling. Daarom ondersteunt het CDA Oosterhout van harte het huidige sportaccommodatiebeleid.

EEN DIENSTBARE GEMEENTE

Het CDA vindt dat de gemeente er is voor de burgers. Die burger mag verwachten dat de gemeente positief inspeelt op lokale initiatieven en onnodige drempels wegneemt. Onze gemeente blijft (financieel) zelfstandig en we krijgen waarvoor we betalen in Oosterhout.

- Voor het CDA is het neerleggen van de verantwoordelijkheid op het laagste niveau het uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid;
- De gemeente wordt dienstbaar aan de burger:
  - Doordat de menselijke maat wordt gehanteerd;
  - Doordat de burger door de gemeente met (taal)cursussen en opleidingen wordt ondersteund en zo volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij;
  - Doordat wie dat nodig heeft wordt ondersteund en geholpen bijvoorbeeld d.m.v. een steunpunt voor mensen die moeite hebben de overheid digitaal of in woord en geschrift te begrijpen of te bereiken;
  - Doordat de gemeente vertrouwen heeft in de burger en dus het gemeentelijk beleid niet vanuit wantrouwen maar vanuit vertrouwen maakt;
- Oosterhout blijft als gemeente (financieel) zelfstandig, maar zoekt de regionale samenwerking voor die onderwerpen waar dit meerwaarde en synergie oplevert, waarbij speciale aandacht blijft voor de controleerbaarheid van de samenwerkingsverbanden door de gemeenteraad;
- Het CDA wil dat kruissubsidie tussen verschillende belastingen en heffingen wordt voorkomen; de Oosterhouter betaalt voor datgene wat wordt geleverd;
- Het CDA wil dat de gemeente gericht blijft op de beste prijs-kwaliteitsverhouding voor de burger;
- Het CDA wil dat de financiën van de gemeente Oosterhout (langjarig) gezond blijven, waarbij lastenverzwaring zoveel mogelijk wordt vermeden;

- De gemeente Oosterhout stelt openbare data eenvoudig beschikbaar aan de inwoners van Oosterhout;
- De gemeente Oosterhout omarmt de nieuwe bestuurscultuur waarin transparantie en verantwoording afleggen hand in hand gaan.

